

**Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności  
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego  
Warszawa, 29 maja 2025 roku**

29 maja 2025 r. odbyło się piąte, nadzwyczajne posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Iwona Żukiert – Członkini Rady NIW-CRSO;
6. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
8. Adela Gąsiorowska – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
9. Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
10. Marta Walkowska – Zastępczyni Kierownika BPKS NIW-CRSO;
11. Łukasz Ofiara – Kierownik BPT NIW-CRSO;
12. Ewa Czarkowska – główny specjalista BPT NIW-CRSO;
13. Oliwia Krawczyk – starsza specjalistka NIW-CRSO.

Członkiniom i członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne, wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia oraz przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady III kadencji z 5 maja 2025 r. oraz protokołu z głosowania w trybie obiegowym z 8 maja 2025 r.
3. Zatwierdzenie regulaminu konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025 realizowanego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030
4. Sprawy różne.
5. Zamknięcie posiedzenia.

#### **Ad 1.**

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wszystkie członkinie i członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu spotkania. Na prośbę Dyrekcji Instytutu do porządku obrad przed punktem „Sprawy różne” włączono punkt „Losowanie ekspertów oceniających wnioski w ramach konkursu Przygotowanie do Jamboree Polska 2027”, co spowodowało odpowiednią zmianę numeracji omawianych tematów.

#### **Ad 2.**

Protokół z posiedzenia Rady III kadencji z 5 maja 2025 r. oraz protokół z głosowania w trybie obiegowym z 8 maja 2025 r. zostały przyjęte przez Radę NIW-CRSO.

#### **Ad 3.**

Pan Piotr Stec poprosił Panią Ewę Czarkowską, Głównego Specjalistę w Biurze Programów Tematycznych o omówienie najważniejszych założeń regulaminu konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025 realizowanego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030.

Pani dr Ewa Gałka zapytała, jakie są rezultaty wykorzystania środków na rozwój wolontariatu – szczególnie w ujęciu jakościowym. Zwróciła uwagę, że często dominują efekty produktowe, a brakuje oceny wpływu na zaangażowanie wolontariuszy. Zapytała też, czy NIW kiedykolwiek przeprowadził ewaluację jakościową tych działań. Pani Marta Walkowska, Zastępczyni Kierownika Biura Programu Korpus Solidarności, odpowiedziała, że ewaluację programu Instytut planuje jeszcze w 2025 roku. Na tym etapie możliwe jest podzielenie się wstępnymi obserwacjami z realizacji poprzedniej edycji. Pani dr Ewa Gałka zapytała, czy – w świetle dotychczasowych obserwacji z realizacji programu – działania te rzeczywiście przyczyniają się do rozwoju wolontariatu, czy raczej mają charakter wewnętrzny, wzmacniający jedynie zasoby organizacji. Zastępczyni Kierownika BPKS odpowiedziała, że wskaźniki i rezultaty zapisane w programie motywują organizacje do zwiększania efektywności działań. Zwróciła także uwagę, że elementy takie jak Szkoła Dobrego Wolontariatu (SDW) czy obowiązkowa certyfikacja pomagają nawet doświadczonym organizacjom uporządkować działania i osiągnąć wyższy poziom profesjonalizacji.

Pani Ewa Czarkowska dodała, że Biuro Programów Tematycznych przeanalizowało sprawozdania z realizacji zadań w bieżącym roku i tylko nieliczne organizacje nie zrealizowały wymogów ilościowych. W tej edycji umożliwiono organizacjom dodanie własnych rezultatów – zarówno ilościowych, jak i jakościowych – co pozwala lepiej ocenić kierunek rozwoju projektu. Zarówno narzędzie SOW, jak i sprawozdania wskazują, że projekt zmierza w dobrym kierunku.

Pani dr Ewa Gałka zwróciła się z prośbą, aby po przygotowaniu ewaluacji Instytut przesłał Radzie cele i pytania badawcze, tak by Rada mogła odnieść się do założeń i zaproponować ewentualne uwagi. Pani Ewa Kalbarczyk, Zastępca Dyrektora Instytutu, zadeklarowała, że przed następnym posiedzeniem Rada otrzyma informację na temat aktualnego stanu przygotowań do ewaluacji, w tym uzgodnionych już założeń oraz możliwości wprowadzenia ewentualnych zmian. Podkreśliła, że taka współpraca będzie bardzo cenna.

Pani Ewa Czarkowska przedstawiła kluczowe zmiany w edycjach konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” w latach 2023 i 2025. Zmiany te obejmują przede wszystkim uporządkowanie i doprecyzowanie regulaminu, co pozwoliło uniknąć powtórzeń obecnych w edycji z 2023 r. i ułatwiło jego stosowanie. Dokumenty konkursowe dostosowano do obowiązujących przepisów, w tym do Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz do Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r.

Dostosowano również wzory: oferty i sprawozdania – zarówno do ww. rozporządzenia, jak i zasad konkursu oraz programu KS (planowane są w nim zmiany wynikające z doświadczeń z edycji 2023 i głosów NGO). Wprowadzono także obowiązek zatrudnienia koordynatora projektu na pełen etat – zgodnie z zapisami programu. Doprecyzowano oczekiwane rezultaty: min. 20 wolontariuszy i 4500 godzin wolontariatu, z czego połowa to wolontariat systematyczny (w 2025 r. nie będzie obowiązku ich rejestrowania, a w 2028 – tylko połowy). Program rozwoju wolontariatu został ujęty jako obowiązkowy element rezultatu związanego z certyfikacją Miejsca Przyjaznego Wolontariuszom. Kryteria oceny merytorycznej zostały podzielone na bardziej szczegółowe w ramach większych obszarów tematycznych, co zwiększy ich przejrzystość i ułatwi ocenę.

Następnie Pani Ewa Czarkowska przedstawiła zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych regulaminu konkursu „WOW w NGO” – edycja 2025. Większość z nich nie została uwzględniona z uwagi na brak możliwości ich wdrożenia bez wcześniejszej zmiany zapisów programu

Korpusu Solidarności. Uwaga, która została przyjęta i wprowadzona do regulaminu, było doprecyzowanie zapisu dotyczącego zakazu tzw. „podwójnego finansowania”, tj. np. sytuacji, w której osoba zatrudniona do realizacji zadania w ramach konkursu nie może jednocześnie rozliczać tych samych godzin w innych projektach lub programach (m.in. finansowanych przez NIW).

Pani Ewa Kalbarczyk dodała, że Komitet Sterujący Monitorujący Programu Korpusu Solidarności zatwierdził uchwałę pozytywnie opiniującą regulamin konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025, realizowanego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030.

Pan Łukasz Ofiara, Kierownik Biura Programów Tematycznych, poinformował o autopoprawce do regulaminu dotyczącej okresu realizacji zadań. Obecnie regulamin (str. 15, pkt 4) wskazuje sztywny termin: od 1 sierpnia 2025 r. do 31 lipca 2028 r. Tymczasem program wymaga jedynie, aby projekt trwał dokładnie 36 miesięcy – bez narzucania konkretnych dat. Dlatego zaproponowano odejście od sztywnej daty zakończenia, aby umożliwić np. rozpoczęcie projektu od 1 sierpnia 2025 r. i zakończenie do 31 października 2028 r. Zmiana ma na celu zwiększenie elastyczności przy zachowaniu 36-miesięcznego okresu realizacji.

Pani dr Ewa Gałka wyraziła uznanie dla zaangażowania zespołu NIW-CRSO w dostosowanie programu do rzeczywistych potrzeb i celów. Zadeklarowała przyjęcie rekomendacji dotyczących regulaminu. Podkreśliła, że istotą programów jest przede wszystkim możliwość spotkania i wspólnego planowania, a nie jedynie forma zapisu. Zwróciła uwagę na znaczenie procesu dyskusyjnego, który angażuje uczestników, wspiera planowanie i rozwój organizacji. Wyraziła także nadzieję, że jeśli Program Rozwoju Wolontariatu nie jest wystarczająco obecny w samym programie, powinien znaleźć się w cyklu szkoleniowym. Pani Marta Walkowska odniosła się do tej uwagi, wskazując, że moduł Programu Rozwoju Wolontariatu był realizowany w ramach Szkoły Dobrego Wolontariatu i na pewno nie zostanie pominięty.

Nieobecny podczas posiedzenia Pan Paweł Bilski pisemnie zwrócił się do NIW z prośbą o rozpatrzenie kilku uwag dotyczących regulaminu omawianego konkursu.

Uwaga nr 1:

**Dotyczy punktów: II.7.11, V.7 - brak możliwości adaptacji działań pod kątem zmian budżetowych.**  
*Pan Paweł Bilski pyta, czy możliwe będzie uelastycznienie mechanizmu zmian budżetowych (między*

*kategoriami I i II) bez konieczności aneksowania umowy, do określonego progu (np. 10%).* Członek Rady argumentuje to faktem, iż dynamiczna praca z wolontariuszami często wymaga reagowania na bieżące potrzeby, które trudno przewidzieć na etapie składania oferty. – Pan Łukasz Ofiara wyjaśnił, że zgłoszona uwaga odnosi się do wcześniejszej wersji regulaminu, w której występowały kategorie I (pakiet aktywności) i II (koszty administracyjne). Obecnie obowiązują kategorie 1a i 1b. Przesunięcia środków pomiędzy wynagrodzeniami (pakiet wsparcia koordynatora) a pakietem aktywności nie są możliwe ze względu na sztywno określone limity. Natomiast w obrębie pakietu aktywności istnieje elastyczność planowania i dokonywania przesunięć.

Uwaga nr 2:

**Dotyczy punktów: I.7–8, II.2.10, II.5.5–6 - brak elastyczności w zakresie partnerstw i finansowania.**

*Pan Paweł Biłski pyta czy planowane jest złagodzenie zakazu przepływów finansowych między partnerami i oferentami w ofertach wspólnych oraz partnerskich.*

Członek Rady zwrócił uwagę na zakaz przekazywania środków finansowych między Oferentem a Partnerem w ramach ofert wspólnych i partnerskich. W jego ocenie ogranicza to możliwość efektywnej współpracy, zwłaszcza w dużych projektach prowadzonych w modelu sieciowym.

Kierownik BPT odpowiedział, że wprowadzenie takich rozwiązań nie jest obecnie możliwe, gdyż wchodziłoby w kolizję z ustawą o finansach publicznych i ograniczeniami dotyczącymi przepływów finansowych między podmiotami. Zaznaczył, że Partner w projekcie działa na rzecz zadania, ale nie otrzymuje środków finansowych bezpośrednio.

Pani Anna Czyżewska zwróciła uwagę na możliwy problem ze zrozumieniem definicji partnera przez organizacje. Zauważyła, że często we wnioskach partnerem wskazywany jest podmiot, u którego de facto planowany jest zakup usługi, co nie spełnia kryteriów partnerstwa. Zasygnalizowała także potrzebę doprecyzowania sytuacji, w której organizacja realizująca wspólny projekt zatrudnia osobę, która jednocześnie pracuje przy tym projekcie u drugiego oferenta – wskazując, że również może to stanowić formę przepływu finansowego między podmiotami. Pan Łukasz Ofiara wyjaśnił, że w przypadku podmiotów cywilnoprawnych rzeczywiście mamy do czynienia z przepływem finansowym między partnerami, natomiast można taką osobę zatrudnić jako osobę fizyczną. Dodał, że niezależnie od formy, przekazywanie środków między oferentami czy partnerami jest niedopuszczalne, ponieważ nie jest to partnerstwo, lecz zlecenie realizacji części zadania. Członkini Rady poprosiła, aby podczas szkoleń NIW zwracał uwagę organizacjom, że nie należy wpisywać jako partnerów podmiotów, u których planuje się zakup usług.

Pan Piotr Stec nawiązał do wcześniejszych spotkań dotyczących konkursu MMS, w szczególności Priorytetu 2 – dotyczącego związków stowarzyszeń, fundacji i federacji. Zgłosił wątpliwość, czy w sytuacji, gdy wniosek składa federacja, a określone działania w projekcie realizuje organizacja będąca jej członkiem, dochodzi do niedozwolonego przepływu finansowego. Zwrócił uwagę, że może to być niejasne i działać demobilizująco na sieci i federacje, podczas gdy podobne działania podejmowane przez grupy nieformalne nie są traktowane jako potencjalny konflikt interesów. Pan Łukasz Ofiara wyjaśnił, że sytuacje tego typu wymagają analizy pod kątem zapisów dotyczących zasad konkurencyjności i konfliktu interesów (m.in. § 3 ust. 18 wzoru umowy), w szczególności powiązań formalnych i faktycznych. Przekazanie środków pomiędzy siecią a jej członkiem, który nie jest wskazany jako partner lub współoferent, może rodzić ryzyko naruszenia tych zapisów – nawet jeśli formalnie nie stanowi złamania zasady partnerstwa. Przewodniczący Rady podkreślił, że taka interpretacja może zniechęcać do formalizacji sieci i tworzenia trwałych struktur, a preferować składanie wniosków przez grupy nieformalne. W jego ocenie potrzebna byłaby jasna interpretacja prawna, aby uniknąć niejednoznaczności.

Kierownik BPT przyznał, że zapis dotyczący zasad konkurencyjności może być uciążliwy, ale wynika z obowiązujących przepisów i musi być respektowany w przypadku wystąpienia podejrzenia naruszenia.

Pani Adela Gąsiorowska, Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO zauważyła, że choć zakaz przekazywania środków z dotacji partnerom jest celowościowo uzasadniony i zrozumiały, to warto rozważyć, czy analogiczny zakaz dotyczący zakupu usług u partnerów ma również podstawę ustawową. Zasugerowała, że zakup usługi u partnera prywatnego – traktowany jak zakup u dowolnego podmiotu zewnętrznego – nie musi oznaczać udziału partnera w dotacji, lecz zwykłą transakcję rynkową. Odnosząc się do kwestii sieci, Pani Adela Gąsiorowska zgodziła się z wypowiedzią Pana Łukasza Ofiary, że w przypadku związków stowarzyszeń jako oferenta inne podmioty mogą występować poza rolą partnera lub współoferenta, a ewentualne przepływy finansowe odbywają się na ogólnych zasadach. Natomiast w przypadku sieci nieposiadających osobowości prawnej i reprezentowanych przez jedną organizację, obowiązują te same zasady – czyli brak możliwości przepływów finansowych między współoferentami, poza dozwolonymi w regulaminie. Zastępczyni Dyrektora NIW zaproponowała, aby Instytut zweryfikował u swoich radców prawnych, czy zakaz zakupu usług u partnera ma rzeczywiście charakter ustawowy. Pan Piotr Stec zwrócił uwagę, że w obecnym stanie prawnym istnieje ryzyko, że organizacje będą składać wnioski jako grupy nieformalne, aby ominąć ograniczenia dotyczące przepływów

finansowych – co jest sprzeczne z celem programu, jakim jest wzmacnianie trwałych struktur sieciowych i federacyjnych.

Pan Michał Braun zauważył, że formalna federacja nie może złożyć wniosku jako grupa nieformalna, ponieważ wiązałoby się to z podaniem nieprawdziwych informacji – np. o rzekomym nieformalnym porozumieniu zawartym w przeszłości. Podkreślił, że środki z grantu służą m.in. pozyskiwaniu nowych członków do federacji, a nie bezpośredniemu przekazywaniu środków obecnym członkom. Wskazał, że dotacja ma wspierać rozwój instytucjonalny samej federacji jako odrębnego podmiotu prawnego – z własnym majątkiem i strukturą. Pani Adela Gąsiorowska poprosiła Pana Piotra Steca o przesłanie mailowo opisu zgłaszanego problemu. Zaznaczyła, że rozumie kwestie związane ze współoferentami i partnerami publicznymi, natomiast nie do końca jasna pozostaje dla niej istota problemu dotyczącego sieci – szczególnie w kontekście różnic między sieciami formalnymi a nieformalnymi, które również składają wnioski za pośrednictwem organizacji. Zasugerowała, że część organizacji może nadmiernie restrykcyjnie interpretować zapisy regulaminów, co być może warto wyjaśnić w sekcji FAQ. Jeżeli natomiast problem wynika z błędu po stronie NIW, należy go skorygować.

Pan Łukasz Ofiara wrócił do omawiania uwag Pana Pawła Bilskiego.

Uwaga nr 3:

**Dotyczy punktów: II.1.8.b–c, II.3.1.- System Obsługi Wolontariatu (SOW) jako narzędzie obowiązkowe.**

*Pan Paweł Bilski pyta, czy możliwe będzie wprowadzenie alternatywnej metody weryfikacji godzin wolontariatu dla organizacji posiadających własne systemy ewidencji lub pracujących z dużą liczbą wolontariuszy?*

Członek Rady zaznacza, że wymóg korzystania wyłącznie z SOW – mimo jego zalet – może być nieefektywny i stanowić ograniczenie dla organizacji dysponujących zaawansowanymi narzędziami CRM lub ERP. SOW nie jest w pełni intuicyjnym systemem i praca z nim jest trudna szczególnie w starszych grupach wiekowych. Powinna istnieć możliwość ewidencji godzin poza SOW z uwzględnieniem wersji papierowej. Kierownik BPT odpowiedział, że zgodnie z zapisami programu Korpusu Solidarności korzystanie z SOW jest obowiązkowe. Dopuszczenie alternatywnych metod może być rozważane w przyszłości, jednak w tegorocznej edycji konkursu „WOW w NGO” nie ma możliwości zmiany tego wymogu.

Pan Paweł Bilski prosił także o odniesienie się do następującego pytania:

*Czy obecnie realizowane projekty będą mogły liczyć na kontynuację - w ramach kolejnego konkursu w edycji 2026, chodzi o zazębienie?*

Pan Łukasz Ofiara odpowiedział, że nie ma obecnie pewności, czy edycja 2026 zostanie ogłoszona, ponieważ wszystkie trwające projekty kończą się w 2027 r. Decyzja o ewentualnym zazębieniu projektów należy do przyszłych ustaleń. Pani Marta Walkowska dodała, że należy także uwzględnić zapisy programu dotyczące obowiązku utrzymania rezultatów przez trzy lata po zakończeniu projektu. Jeżeli organizacja miałaby aplikować o kolejny grant w celu kontynuacji wynagrodzenia koordynatora, mogłoby to pozostawać w sprzeczności z zasadą samodzielnego utrzymania rezultatów. Zaznaczyła, że dla NIW będzie to decyzja strategiczna.

Pani dr Ewa Gałka wyraziła opinię, że organizacje nie powinny pozostawać same z wyzwaniem zapewnienia finansowania wynagrodzenia koordynatora, ponieważ jest to jeden z trudniejszych kosztów do pokrycia. Zasugerowała, że warto wspierać organizacje w budowaniu strategii finansowania, np. poprzez działania szkoleniowe, w tym w zakresie rozwijania filantropii. Zastępczyni Kierownika BPKS odniosła się do tej wypowiedzi, podkreślając, że program „WOW w NGO” nie jest narzędziem wsparcia instytucjonalnego organizacji w zakresie pozyskiwania środków. W tym celu dostępne są inne programy realizowane przez NIW. Zaznaczyła, że celem tego konkursu jest wyłącznie rozwój i wsparcie wolontariatu. Dodała, że jest to szerszy temat, który wymaga osobnej, pogłębionej dyskusji nad kierunkami programowymi.

W związku z brakiem dalszych pytań i uwag Pan Piotr Stec zarządził głosowanie nad proponowanymi zmianami w regulaminie konkursu WOW w NGO w edycji 2025. W głosowaniu 6 osób było ZA.

Następnie Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zatwierdzenia regulaminu konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025. W głosowaniu 6 osób było ZA, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 6 osób; głosowało: 6 osób.

#### **Ad 4.**

Pan Łukasz Ofiara, Kierownik BPT, podczas posiedzenia Rady przeprowadził losowanie ekspertów oceniających wnioski w konkursie Przygotowanie do Jamboree Polska 2027. Losowanie zostało przeprowadzone spośród osób oceniających wnioski w programie ROHiS, z wykorzystaniem generatora liczb losowych dostępnego na stronie internetowej [https://generujemy.pl/losowa\\_liczba](https://generujemy.pl/losowa_liczba). W wyniku

losowania wyłoniono czterech ekspertów: dwóch podstawowych – pierwszy został przypisany do oceny pierwszego wniosku, drugi do drugiego – oraz dwóch rezerwowych. Trzeci ekspert, jako ekspert rezerwowy, został wskazany do ewentualnej oceny trzeciego wniosku i jednocześnie weźmie udział w panelu oceniającym. Czwarty ekspert będzie brany pod uwagę w przypadku rezygnacji któregoś z wcześniej wyznaczonych. Szczegółowe zasady zostały umieszczone w osobnym protokole dotyczącym losowania ekspertów – zgodnie z zarządzeniem Dyrektora NIW-CRSO.

#### **Ad 5.**

Dyrektor Instytutu wspomniał o nadchodzącym Forum Wolontariatu, które odbędzie się już za kilka dni. Zapowiedział, że gościem specjalnym wydarzenia będzie Pan Jurek Owsiak. Pan Michał Braun podzielił się również wiadomością, że Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego powierzyła NIW-CRSO rolę punktu kontaktowego do obchodów Międzynarodowego Roku Wolontariuszy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2026.

Pan Piotr Stec zapowiedział, że 17 czerwca br. odbędzie się zdalne, otwarte spotkanie Rady z organizacjami pozarządowymi. Będzie to okazja do cyklicznego podsumowania działań podejmowanych przez Radę na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.

#### **Ad 6.**

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Rady podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz członkiniom i członkom Rady, po czym zamknął posiedzenie.

Przewodniczący Rady  
Narodowego Instytutu Wolności  
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego  
*Piotr Stec*

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk.

